

Lucian Blaga

Poezii

AUTOPORTRET

Lucian Blaga e mut ca o lebădă.
În patria sa
zăpada făpturii ține loc de cuvânt.
Sufletul lui e în căutare
în muta, seculara căutare
de totdeauna,
și până la cele din urmă hotare.

El caută apa din care bea curcubeul.
El caută apa,
din care curcubeul
își bea frumusețea și neființa.

POETUL

Întru pomenirea lui Rainer Maria Rilke

Prietenă, să nu mai rostim zadarnicul sunet
cu care-l chemau muritorii!
Astăzi, vorbind pentru toți
el nu are chip și nu are nume - poetul!
Viața lui mult ne-a mirat,
ca un cântec cu tulbure tâlc,
ca un straniu eres.

În anii de demult
poetul, cuvântul strivindu-și, a îndurat
năpastele toate cu bărbăție
și cele mai mari, cele mai crunte dureri, și le-a stins
în muntele singurătății, ce și-a ales.
Când la un semn

s-au surpat albăstrimile cerului,
și minutarele vremii treceau
ca tășuri prin toată făptura,
în anii aceia, poetul voi să uite de semeni și vatră.

În anii cumplitelor pâcle
când pământeni cu sfânta lor omenie și carne
s-au destrămat fără număr,
și viața - atâta s-a stins
de-ar fi fost, vai, tocmai de-ajuns
ca duhul să prindă trup pe pământ.
Poetul, cu numele șters și pierdut, s-a retras
sub pavăza muntelui,

făcându-se prieten înaltelor piscuri de piatră.
Și neajuns, neclintit, a rămas în jurul destinului
flancat de albe și negre solstiții
mare și singur.
Nu l-a ucis amarnica grijă din vale, nici gândul
că Dumnezeu răpitu-și-a singur putința-ntrupării.
Nu l-au răzbit nici tunetul din depărtări,
nici tenebrele.
Și nu l-a schimbat în cenușă
fulgerul care i-a fost pentr-o clipă
oaspete-n prag.
Mereu își da sieși cuvântul
și pasul său era legământ.

Îngăduie Prietenă, să-ți amintesc că Poetul
muri numai mult mai târziu.
Mult mai târziu, ucis
de-un ghimpe muiat în azur
ca de-un spine cu foc de albină.

Muri poetul ucis sub soare de-un trandafir,
de-un ghimpe muiat
în simplu albastru, în simpla lumină.
De-atunci, în frunzare-aplecate
privighetoarele toate-amuțiră

uimite de cele-ntâmplare.
Privighetorile ceasului, din rarele noastre grădini,
amuțiră-n lumina ce-apare-n zadar
și fără de semne, de-atunci.

Și nu știu nimic pe pământ
ce-ar putea să le-ndemne
să cânte iar.

CÂNTECUL OBÂRȘIEI

La obârșie, la izvor
nici o apă nu se-ntoarce,
decât sub chip de nor.
La obârșie, la izvor
nici un drum nu se întoarce
decât în chip de dor.
O, drum și ape, nor și dor,
ce voi fi, când m-oi întoarce
la obârșie, la izvor?
Fi-voi dor atuncia? Fi-voi nor?

PĂMÂNTUL

Pe spate ne-am întins în iarbă: tu și eu.
Văzduhul topit ca ceara-n arșița de soare
curgea de-a lungul peste miriști ca un râu.
Tăcere-apăsătoare stăpâna pământul
și-o întrebare mi-a căzut în suflet până-n fund.

N-avea să-mi spună
nimic pământul? Tot pământu-acesta
neîndurător de larg și-ucigător de mut,
nimic?

Ca să-l aud mai bine mi-am lipit
de glee urechea - îndoielnic și supus -
și pe sub glee ți-am auzit
a inimei bătaie zgomotoasă.

Pământul răspundea.

GORUNUL

În limezi depărtări aud din pieptul unui turn
cum bate ca o inimă un clopot
și-n zvonuri dulci
îmi pare
că stropi de liniște îmi curg prin vine, nu de sânge.

Gorunul din margine de codru,
de ce mă-nvinge,
cu aripi moi atâta pace,
când zac în umbra ta
și mă dezmișci cu frunza-ți jucăușă?

O, cine știe? - Poate că
din trunchiul tău îmi vor ciopli
nu peste mult sicriul,
și liniștea
ce voi gusta-o între scândurile lui,
o simt pe semne de acum:
o simt cum frunza ta mi-o picură în suflet -
și mut
ascult cum crește-n trupul tău sicriul,
sicriul meu,
cu fiecare clipă care trece,
gorunule din margine de codru.

MUGURII

Un vânt de seară
aprins săruta cerul de Apus
și-i scoate ruji de sânge pe obraji.
Trântit în iarba rup cu dinții
gândind aiurea - mugurii
unui vlăstar primăvărativ.

Îmi zic: „Din muguri
amari înfloresc potire grele de nectar”
și cald din temelii tresar
de-amarul tinerelor mele patimi.

NOI ȘI PĂMÂNTUL

Atâtea stele cad în noaptea asta.
Demonul nopții ține parcă-n mâini pământul
și suflă peste el scânteii ca peste-o iască
năpraznic să-l aprindă.
În noaptea asta-n care cad
atâtea stele, tânărul tău trup
de vrăjitoare-mi arde-n brațe
ca-n flăcările unui rug.
Nebun,
ca niște limbi de foc eu brațele-mi întind,
ca să-ți topesc zăpada umerilor goi,
și să-ți sorb, flămând să-ți mistui
puterea, sângele, mândria, primăvara, totul.
În zori când ziua va aprinde noaptea,
când scrumul nopții o să piară dus
de-un vânt spre-apus,
în zori de zi aș vrea să fim și noi
cenușă,
noi și - pământul.

LINIȘTE

Atâta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc de geamuri razele de lună.

În piept
mi s-a trezit un glas străin
și-un cântec cântă-n mine-un dor, ce nu-i al meu.

Se spune că strămoși, cari au murit fără de vreme,
cu sânge tânăr încă-n vine,
cu patimi mari în sânge,
cu soare viu în patimi,
vin,
vin să-și trăiască mai departe
în noi
viața netrăită.

Atâta liniște-i în jur de-mi pare că aud
cum se izbesc în geamuri razele de lună.

O, cine știe - suflete-n ce piept îți vei cânta
și tu odată peste veacuri
pe coarde dulci de liniște,
pe harfa de-ntuneric - dorul sugrumat
și frânta bucurie de vieață? Cine știe? Cine știe?

FRUMOASE MÂNI

Presimt:
frumoase mâni, cum îmi cuprindeți astăzi cu
căldura voastră capul plin de visuri,
așa îmi veți ținea odată
și urna cu cenușa mea.

Visez:
frumoase mâni, când buze calde-mi vor sufla

în vânt cenușa,
ce-o s-o țineți în palmi ca-ntr-un potir,
veți fi ca niște flori,
din care boarea-mprăștie - polenul.

Și plâng:
veți fi încă așa de tinere atunci, frumoase mâni.

LACRIMILE

Când izgonit din cuibul veșniciei
întâiul om
trecea uimit și-ngândurat prin codri ori pe câmpuri,
îl chinuiau muștrându-l
lumina, zarea, norii - și din orice floare
îl săgeta c-o amintire paradisul -
și omul cel dintâi, pribeagul, nu știa să plângă.
Odată istovit de-albastrul prea senin
al primăverii,
cu suflet de copil întâiul om
căzu cu fața-n pulberea pământului:
„Stăpân, ia-mi vederea,
ori dacă-ți stă-n putință împăienjenește-mi ochii
cu-n giulgiu,
să nu mai văd
nici flori, nici cer, nici zâmbetele Evei și nici norii,
căci vezi - lumina lor mă doare.”

Și-atuncia Milostivul într-o clipă de-ndurare
îi dete lacrimile.

MI-AȘTEPT AMURGUL

În bolta înstelată-mi scald privirea -
și știu că și eu port

în suflet stele multe, multe
și căi lactee,
minunile-ntunericului.
Dar nu le văd,
am prea mult soare-n mine
de-aceea nu le văd.
Aștept să îmi apună ziua
și zarea mea pleoapa să-și închidă,
mi-aștept amurgul, noaptea și durerea,
să mi se-ntunece tot cerul
și să răsară-n mine stelele,
stelele mele,
pe care încă niciodată
nu le-am văzut.

FIORUL

E moartea-atunci la căpătâiul meu ?
În miez de noapte,
când luna-și varsă peste mine aiurita ei privire,
când zbor de liliaci
pe fruntea-i de-ntuneric îmi sărută geamul,
simt câteodată un fior
din creștet străbătându-mi trupul,
întocmai ca și cum mâni reci
mi s-ar juca în păr cu degete de gheață.

E moarte-atunci la căpătâiul meu?
Și în lumina lunii
îmi număra ea oare firele cărunte?

LUMINA RAIULUI

Spre soare râd!
Eu nu-mi am inima în cap,

nici creieri n-am în inimă.
Sunt beat de lume și-s păgân!
Dar oare ar rodi-n ogorul meu
atâta râs fără-de căldura răului?
Și-ar înflori pe buza ta atâta vrajă,
de n-ai fi frământată,
Sfânto,
de voluptatea-ascunsă a păcatului?
Ca un eretic stau pe gânduri și mă-ntreb:
De unde-și are raiul -
lumina? - Știu: Îl luminează iadul
cu flăcările lui!

TREI FETE

Copilul râde:
„Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!”
Tânărul cântă:
„Jocul și înțelepciunea mea-i iubirea!”
Bătrânul tace:
„Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea!”

CRESC AMINTIRILE

Într-un amurg, sunt ani de-atunci, mi-am zgâriat
stăruitor
în scoarța unui arbore - numele -
cu slove mici, stângace și subțiri.
Azi am văzut din întâmplare
cum slovele-au crescut din cale-afară - uriașe.
Așa îți tai și tu copilo numele
în inima-mi supusă
mărunt, mărunt, ca un ștregar.
Și după ani
și ani de zile-l vei găsi

cu slove-adânci și uriașe.

VISĂTORUL

Spânzurat de aer printre ramuri
se frământa în mătasa-i
un păianjen.

Raza lunii

l-a trezit din somn.

Ce se zbate? A visat că
raza lunii-i fir de-al lui și
cearc-acuma să se urce
până-n ceruri, sus, pe-o rază.

Se tot zbate, îndrăznețul
și s-azvârle.

Și mi-e teamă

c-o să cadă - visătorul.

IZVORUL NOPTII

Frumoaso,

ți-s ochii-așa de negri încât seara
când stau cu culcat cu capu-n poala ta
îmi pare,

că ochii tăi, adânci, sunt izvorul
din care tainic curge noaptea peste văi
și peste munți și peste șesuri,
acoperind pământul

c-o mare de-ntuneric.

Așa-s de negri ochii tăi
lumina mea.

GHIMPII

Eram copil. Mi-aduc aminte, culegeam
odată trandafiri sălbatici.
Aveau atâția ghimpi,
dar n-am voit să-i rup.
Credeam că-s - muguri -
și-au să înflorească.

Te-am întâlnit apoi pe tine. O, câți ghimpi,
câți ghimpi aveai,
dar n-am voit să te despoi -
credeam că-o să-nflorească

Azi toate astea-mi trec
pe dinainte și zâmbesc. Zâmbesc
și hoinăresc prin văi
zburdalnic în bătaia vântului. Eram copil.

STALACTITA

Tăcerea mi-este duhul -
și-ncremenit cum stau și pașnic
ca un ascet de piatră,
îmi pare
că sunt o stalactită într-o grotă uriașă,
în care cerul este bolta.
Lin,
lin,
lin - picuri de lumină
și stropi de pace - cad neconținut
din cer
și împietresc - în mine.
SUS
Pe-un pisc.
Sus. Numai noi doi.
Așa: când sunt cu tine

mă simt nespus de-aproape
de cer.
Așa de-aproape,
de-mi pare că de ți-aș striga
în zare - numele -
i-aș auzi ecoul
răstrânt de bolta cerului.
Numai noi doi.
Sus.

NOAPTE

Pe lună, când ne scapără-n argintul nopții
pocale de vin ca niște ochi de fiară,
cu un surâs amețitor tu-mi răscolești
tot furnicarul de porniri,
cari nu-și mai afl-apoi odihna.
Sub ocrotirea limpede a zării
biruitoare mă privești
și-n ochii mei te oglindești
strălucitoare, mândră și păgână.
Iar eu încet, nespus de-ncet
pleoapele-mi închid,
îmbrățișând cu ele tainic
icoana ta din ochii mei,
surâsul tău, iubirea și lumina ta -
pe lună, când ne scapără-n argintul nopții
pocale de vin ca niște ochi de fiară.

DORUL

Setos îți beu mireasma și-ți cuprind obrazii
cu palmele-amândouă cum cuprinzi
în suflet o minune.
Ne arde-apropierea, ochi în ochi, cum stăm.

Și totuși tu-mi șoptești: „Mi-așa de dor de tine!”
Așa de tainic tu mi-o spui și dornic, parc-aș fi
pribeag pe-un alt pământ.

Femeie,
ce mare porți în inima și cine ești?
Mai cântă-mi înc-odată dorul tău,
să te ascult
și clipele să-mi pară niște muguri plini,
din care înfloresc aieva - veșnicii.

VEI PLÂNGE MULT ORI VEI ZÂMBI ?

Eu
nu mă căiesc,
c-am adunat în suflet și noroi -
dar mă gândesc la tine.
Cu ghiare de lumină
o dimineată-și va ucide-odată visul,
că sufletul mi-așa curat,
cum gândul tău îl vrea,
cum inima iubirii tale-l crede.
Vei plânge mult atunci ori vei ierta ?
Vei plânge mult ori vei zâmbi
de razele acelei dimineți,
în care eu ți-oi zice fără umbră de căință:
„Nu știi,
că numa-n lacuri cu noroi în fund cresc nuferi?”

STELELOR

C-o mare de îndemnuri și de oarbe năzuinți
în mine
mă-nchin luminii voastre stelelor,
și flăcări de ardoare

îmi ard în ochi, ca-n niște candelă de jertfă.
Fiori ce vin din țara voastră, îmi sărută
cu buze reci de gheață trupul
și-nmărmurit vă-ntreb:
spre care lumi vă duceți și spre ce abisuri?
Pribeag cum sunt,
mă simt azi cel mai singuratic suflet
și străbătut de-avânt alerg, dar nu știu - unde.
Un singur gând mi-e rază și putere:
o stelelor nici voi n-aveți
în drumul vostru nici o țintă,
dar poate tocmai de aceea cuceriți nemărginirea!

PAN

Acoperit de frunze veștede pe-o stâncă zace Pan.
E orb și e bătrân.
Pleoapele-i sunt cremene,
zadarnic cearc-a mai clipi
căci ochii-i s-au închis - ca melcii - peste iarnă.

Stropi calzi de rouă-i cad pe buze:
unu,
doi,
trei.
Natura își adapă zeul.

Ah, Pan!
Îl văd, cum își întinde mâna, prinde-un ram
și-i pipăie
cu mângâieri ușoare mugurii.

Un miel s-apropie printre tufișuri.
Orbul îl aude și zâmbește,
căci n-are Pan mai mare bucurie,
decât de-a prinde-n palme-ncetișor căpșorul mieilor
și de-a le căuta cornițele sub năstureii moi de lână.

Tăcere.

În juru-i peșterile cască somnoroase
și i se mută-acum și lui căscatul.

Se-ntinde și își zice:

„Picurii de rouă-s mari și calzi,
cornițele mijesc,
iar mugurii sunt plini.
— Să fie primăvara?”

ÎNFRIGURARE

Livada s-a încins în somn. Din genele-i de stufuri
strâng lacrimi de văpaie:
licurici.

Pe-o coastă-n vreji de nouri
crește luna.

Mâni tomnaticice întinde noaptea mea spre tine
și din spuma de lumin-a licuricilor verzui
ți-adun în inimă surâsul.
Gura ta e strugure-nghețat.

Numai marginea subțire-a lunii
ar mai fi așa de rece
- de-aș putea să i-o sărut -
ca buza ta.

Îmi ești aproape.

Prin noapte simt o pâlpare de pleoape.

AMURG DE TOAMNĂ

Din vârf de munți amurgul suflă
cu buze roșii
în spuza unor nori
și-atâta
jărăticul ascuns
sub valul lor subțire de cenușă.

O rază
ce vine goană din apus
și-adună aripile și se lasă tremurând
pe-o frunză:
dar prea e grea povara -
și frunza cade.

O, sufletul!
Să mi-l ascund mai bine-n piept
și mai adânc,
să nu-l ajungă nici o rază de lumină:
s-ar prăbuși.

E toamnă.

VENIȚI DUPĂ MINE TOVARĂȘI !

Prietenilor mei

Veniți lângă mine, tovarăși! E toamnă,
se coace
pelinul în boabe de struguri
și-n gușe de viperi veninul.

C-un chiot vreau astăzi să-nchin
în cinstea sălbăticiei mele minuni, care pleacă
lăsându-mă singur,
cu plânsul,

cu voi,
și cu toamna.

Veniți mai aproape! - și cel care are
urechi de-aur să audă:
durerile nu sunt adânci decât atunci când rîd.
Să rîdă deci astăzi în mine
amarul
și-n hohote mari să-și arunce pocalul în nori!

Veniți lângă mine, tovarăși, să bem!
Ha, ha! Ce licărește-așa straniu pe cer?
E cornul de lună?
Nu, nu! E un ciob dintr-o cupă de aur,
cu brațul de fier.

Sunt beat și aș vrea să dărâm tot ce-i vis,
ce e templu și-altar!

Veniți lângă mine, tovarăși! Că mâine-o să mor,
dar vă las moștenire,
superbul meu craniu, din care să beți
pelin
când vi-e dor de viață,
și-otravă
când vreți să-mi urmați! - Veniți după mine, tovarăși.

VARA

La orizont - departe - fulgere fără de glas
Zvâcnesc din când în când
ca niște lungi picioare de păianjen - smulse
din trupul care le purta.

Dogoare.

Pământu-ntreg e numai lan de grâu

și cântec de lăcuste.

În soare spicele își țin la sân grăunțele
ca niște prunci ce sug.
Iar timpul își întinde leneș clipele
și ațipește între flori de mac.
La ureche-i țârâie un greier.

GÂNDURILE UNUI MORT

De mâna-aș prinde timpul ca să-i pipăi
pulsul rar de clipe.
Ce-o fi acum pe pământ?
Mai curg aceleași stele peste fruntea lui în stoluri
și din stupii mei
mai zboară roiuri de albine spre păduri?

Tu inimă ești liniștită-acum!
Mult a trecut
de când îmi răsfrângeai în pieptul scund
un soare nou în fiecare dimineață
și-o suferință veche-n orișice amurg?
O zi?
sau poate veacuri?

Un stângen doar deasupra mea-i lumină.
Flori cu sâni de lapte îmi apasă lutul.
Să pot
eu mi-aș întinde mâna și le-aș strânge-ntr-un mănunchi
să le cobor la mine,
dar
pământul poate nu mai are flori.

Gândul meu și veșnicia seamănă
ca niște gemeni.
Ce lume se va zbate azi în valurile zilei?

Ades un zgomot surd mă face să tresar.
Să fie pașii sprinteni ai iubirii mele,
sau e moartă și ea
de sute și de mii de ani?
Să fie pașii mici și guralivi ai ei
sau poate pe pământ e toamnă
și niște fructe coapte-mi cad mustoase, grele,
pe mormânt,
desprinse dintr-un pom, care-a crescut din mine ?

ÎN LAN

De prea mult aur crapă boabele de grâu.
Ici-colo roșii stropi de mac
și-n lan
o fată
cu gene lungi ca spicele de orz.
Ea strânge cu privirea snopii de senin ai cerului
și cântă.
Eu zac în umbra unor maci,
fără dorinți, fără muștrări, fără căinți
și fără-ndemnuri, numai trup
și numai lut.
Ea cântă
și eu ascult.
Pe buzele ei calde mi se naște sufletul.

LA MÂNĂSTIRE

De trei zile luna crește ca un fagure
de miere într-un stup.
La mânăstire vine-o babă. Zice:
„Stareț purtător de bolți cerești,
să faci o rugăciune
de ieșirea sufletului din trup.”

„Pentru cine?”

„Pentru mine.”

Luna - s-a coborât pe-o biblie
și de pe file
privește înapoi la chipul ei spre cer.

Cu miros de ger în lună vine un bătrân.
Îi sunt obraji zdrențuiți
Întocmai ca un prapur vechi:
„Părinte bun, îi-aduc o pâine și un strop
de vin, ca să se roage la altar blândețea ta.”

„Pentru cine?”

„Pentru turma de oițe.”

Într-un târziu o fată. Stele care cad
sau poate-un vânt de toamnă-ar ști să spună
c-a fost frumoasă fata mai demult.
Zice:
„Să ții o liturghie, stareț sfânt.”

„Pentru cine?”

„Pentru - gândul meu.”

Luna s-a-ngrădit c-un curcubeu.

DAȚI-MI UN TRUP VOI MUNȚILOR

Numai pe tine te am trecătorul meu trup
și totuși
flori albe și roșii, eu nu-ți pun pe frunte și-n plete,
căci lutul tău slab

mi-e prea strâmt pentru strașnicul suflet
ce-l port.

Dați-mi un trup
voi munților,
marilor,
dați-mi alt trup să-mi descarc nebunia
în plin!
Pământule larg fii trunchiul meu,
fii pieptul acestei năpraznice inimi,
prefă-te-n lăcașul furtunilor, cari mă strivesc,
fii amfora eului meu îndărătnic!

Prin cosmos
auzi-s-ar atuncia măreții mei pași
și-ar apare năvalnic și liber
cum sunt,
pământule sfânt.

Când aș iubi,
mi-aș întinde spre cer toate marile
ca niște vâjnoase, sălbaticе brațe fierbinți,
spre cer
să-l cuprind,
mijlocul să-i frâng
să-i sărut sclipitoarele stele.

Când aș urî,
aș zdrobi sub picioarele mele de stâncă
bieți sori
călători
și poate-aș zâmbi.

Dar numai pe tine te am trecătorul meu trup.

STRIGĂT ÎN PUSTIE

Cu chiotele-ți de lumină
și cu-adâncul ochilor de mare,
cu urmele în lut, ce ți le lasă
nenumăratele fecioare
cutremurate-n clipa asta
de-un dor
pe minunatul tău pământ,
te chiem:
vino, Lume,
vin'.
Adie-mi în ureche gânguritul de izvoare
la cari în miez de noapte
nevăzuți de nimeni strugurii
desprinși din vite ți s-adună
să-și umplă boabele de must,
și-apoi - cu dărnicia ta de moarte
vino,
Lume,
vin'.

Și răscolește-mi
fruntea-nfierbântată
ca nisipul dogorât
pe care calcă-ncet, încet
prin pustie un profet.

VERSURI SCRISE PE FRUNZE USCATE DE VIE

II - Psalmistul
Când treci fără sandale pe sub tei,
porumbii adormiți pe streșini ciuruite
se trezesc, crezând
ca pașii tăi, mărunți, sunt semințe azvârlite
de-o mână bună pentru ei.

MOARTEA LUI PAN

I - Pan către nimfă

Cu strai de broască-n păr răsai din papură,
o undă
vrea să te cuprindă și nisipuri prind să fiarbă.
Ca dintr-o nevăzută amforă rotundă
îți verși mlădie trupul gol în iarbă.

Și vâna de la tâmple îmi zvâcnește
cu gușa unei leneșe șopârle
ce se prăjește-n soare,
mișcarea ta mi-adie murmur de izvoare.

Ca pâinea caldă eu te-aș frânge,
mișcarea ta mi-azvârle clipe dulci în sânge.

Nisipuri prind să fiarbă.

Vară,
soare,
iarbă!

II - Zeul așteaptă

Prin miriște se joacă
șoareci și viței,
iar vițele de vie
țin în palme
brotăcei.
C-o păpădie
între buze
o aștept
să vie.
Nu vreau decât
să-mi port curate
degetele răsfirate
prin părul ei,

prin părul ei
și-apoi prin nori
s-adun din ei
ca dintr-un caer
fulgerele-așa cum toamna
strânge din aer
funigei.

III - Umbra

Pan rupe faguri
în umbra unor nuci.
E trist:
se înmulțesc prin codri mânăstirile,
și-l supără sclipirea unei cruci.

Zboară-n jurul lui lăstunii,
și foile de ulm
răstălmăcesc o toacă.
Subt clopot de vecerne Pan e trist.
Pe-o cărăruie trece umbra
de culoarea lunii
a lui Crist.

IV - Pan cântă

Sunt singur și sunt plin de scai.
Am stăpânit cândva un cer de stele
și lumilor
eu le cântam la nai.
Nimicul își încoardă struna.
Azi nu străbate-n grota mea
nici un străin,
doar salamandrele pestrițe vin
și câteodată:
Luna.

V - Păianjenul

Gonit de crucile sădite pe cărări
Pan
s-ascunse într-o peșteră.
Razele fără de-astâmpăr se-mbulzeau
și se-mpingeau cu coatele s-ajungă pân'la el.
Tovarăși nu avea,
doar un păianjen singurel.
Iscoditor micuțul își țesuse mreaja de mătase
în urechea lui
și Pan din fire bun
prindea țânțarii celui din urmă prieten ce-i rămase.

Treceau în goană toamne cu căderi de stele.

Odată zeul își cioplea
un fluier din nuia de soc.
Piticul dobitoc
i se plimba pe mână.

Și'n scăpărări de putregai
Pan descoperi mirat
că prietenul avea pe spate-o cruce.

Bătrânul zeu încremeni fără de grai
în noaptea cu căderi de stele,
și tresări îndurerat,
păianjenul s-a-ncreștinat.

A treia zi și-a-nchis coșciugul ochilor de foc.
Era acoperit cu promoroacă
și-amurgul cobora din sunetul de toacă.
Neisprăvit rămase fluierul de soc.

CĂTRE CITITORI

Aici e casa mea. Dincolo soarele și grădina cu stupi.
Voi treceți pe drum, vă uitați printre gratii de poartă

și așteptați să vorbesc. - De unde să-ncep?
Credeți-mă, credeți-mă,
despre ori și ce poți să vorbești cât vrei:
despre soartă și despre șarpele binelui,
despre arhanghelii cari ară cu plugul
grădinile omului,
despre cerul spre care creștem,
despre ură și cădere, tristețe și răstigniri
și înainte de toate despre marea trecere.
Dar cuvintele sunt lacrimile celor ce ar fi voit
așa de mult să plângă și n-au putut.
Amare foarte sunt toate cuvintele,
de-aceea - lăsați-mă
să umblu mut printre voi,
să vă ies în cale cu ochii închiși.

PSALM

O durere totdeauna mi-a fost singurătatea ta ascunsă
Dumnezeule, dar ce era sa fac?
Când eram copil mă jucam cu tine
și-n închipuire te desfăceam cum desfaci o jucărie.
Apoi sălbăticia mi-a crescut,
cântările mi-au pierit,
și fără să-mi fi fost vreodată aproape
te-am pierdut pentru totdeauna
în țărână, în foc, în văzduh și pe ape.

Între răsăritul de soare și-apusul de soare
sunt numai tină și rană.
În cer te-ai închis ca-ntr-un coșciug.
O, de n-ai fi mai înrudit cu moartea
decât cu vieța,
mi-ai vorbi. De-acolo de unde ești,
din pământ ori din poveste mi-ai vorbi.

În spinii de-aici arată-te Doamne,

să știu ce-aștepți de la mine.
Să prind din văzduh sulița veninoasă
din adânc azvârlită de altul să te rănească sub aripi?
Ori nu dorești nimic?
Ești mută, neclintită identitate
(rotunjit în sine a este a)
nu ceri nimic. Nici măcar rugăciunea mea.
Iată stelele întră în lume
deodată cu întrebătoarele mele tristeți.

Iată o noapte fără ferestre-n afară.
Dumnezeule, de-acum ce mă fac?
În mijlocul tău mă dezbrac. Mă dezbrac de trup
ca de-o haină pe care-o lași în drum.

ÎN MAREA TRECERE

Soarele-n zenit ține cântarul zilei.
Cerul se dăruiește apelor de jos.
Cu ochi cumiți, dobitoace în trecere
își privesc fără de spaimă umbra în albi.
Frunzare se boltesc adânci
peste o-ntreagă poveste.

Nimic nu vrea să fie altfel decât este.
Numai sângele meu strigă din păduri
după îndepărtata-i copilărie,
ca un cerb bătrân
după ciuta lui pierdută în moarte.

Poate a pierit sub stânci.
Poate s-a cufundat în pământ.
În zadar i-aștept veștile,
numai peșteri răsună,
pâraie se cern adânc.

Sânge fără răspuns,

o, de-ar fi liniște, cât de bine s-ar auzi
ciuta călcând prin moarte.

Tot mai departe șovăi pe drum, -
și ca un ucigaș ce-astupă cu năframa
o gură învinsă,
închid cu pumnul toate izvoarele,
pentru totdeauna să tacă,
să tacă.

CĂLUGĂRUL BĂTRÂN ÎMI ȘOPTEȘTE DIN PRAG

Tinere, care mergi prin iarba schitului meu,
mai este mult pân-apune soarele?

Vreau să-mi dau sufletul
deodată cu șerpii striviți în zori
de ciomegele ciobanilor.
Nu m-am zvârcolit și eu în pulbere ca ei?
Nu m-am sfredelit și eu în soare ca ei?
Vieța mea a fost tot ce vrei,
Câteodată fiară,
câteodată floare,
câteodată clopot - ce se ceartă cu cerul.

Azi tac aici, și golul mormântului
îmi sună în urechi ca o talangă de lut.
Aștept în prag răcoarea sfârșitului.
Mai este mult? Vino tinere,
ia țărână un pumn
și mi-o presară pe cap în loc de apă și vin.
Botează-mă cu pământ.

Umbra lumii îmi trece peste inimă.

HERACLIT LÂNGĂ LAC

Lângă ape verzi s-adună cărările.
Sunt liniști pe-aici, grele și părăsite de om.
Taci câne, care-ncerci vântul cu nările, taci.
Nu alunga amintirile ce vin
plângând să-și îngroape fețele-n cenușa lor.

Sprijinit de butuci îmi ghicesc soarta
din palma unei frunze tomnatice.
Vreme, când vrei să iei drumul cel mai scurt,
pe unde apuci?

Pașii mei răsuna în umbră,
parcă-ar fi niște roade putrede
ce cad dintr-un pom nevăzut.
O, cum a răgușit de bătrânețe glasul izvorului!

Orice ridicare a mâinii
nu e decât o îndoială mai mult.
Durerile se cer
spre taina joasă a țărâniei.

Spini azvârl de pe țărm în lac,
cu ei în cercuri mă desfac.

BUNĂTATE TOAMNA

Pomi suferind de gălbinare ne ies în drum.
O minune e câteodată boală.
Pătrunse de duh
fețele-și lungesc ceara,
dar nimeni nu mai caută vindecarea.

Toamna surâzi îngăduitor pe toate cărările.
Toamna toți oamenii incap laolaltă.
Iar noi ce altădat' atât de răi

azi suntem buni, par' că am trece fără viață
prin aurore subpământești.

Porțile pământului s-au deschis.
Dați-vă mâinile pentru sfârșit:
îngeri au cântat toată noaptea,
prin păduri au cântat toată noaptea
că bunătatea e moarte.

SUFLETUL SATULUI

Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei.
Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
și inima-ți zvâcnește mai rar,
ca și cum nu ți-ar bate în piept
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
și dacă ți-ai sângerat picioarele
te așezi pe un podmol de lut.
Uite, e seară.
Sufletul satului fâlfâie pe lângă noi,
ca un miros sfios de iarbă tăiată,
ca o cădere de fum din streșini de paie,
ca un joc de iezi pe morminte înalte.

SCRISOARE

Nu ți-aș scrie poate nici acum acest rând,
dar cocoși au cântat de trei ori în noapte -
și-a trebuit să strig:
Doamne, Doamne, de cine m-am lepădat?

Sunt mai bătrân decât tine, Mamă,
ci tot așa cum mă știi:

adus un pic din umeri
și aplecat peste întrebările lumii.

Nu știu nici azi pentru ce m-ai trimis în lumină.
Numai ca să umblu printre lucruri
și să le fac dreptate spunându-le
care-i mai adevărat și care-i mai frumos?
Mâna mi se oprește: e prea puțin.
De ce m-ai trimis în lumină, Mamă,
de ce m-ai trimis?

Trupul meu cade la picioarele tale
greu ca o pasăre moartă.

CUVÂNTUL DIN URMĂ

Arendaș al stelelor,
străvechile zodii
mi le-am pierdut.
Vieța cu sânge și povești
din mâni mi-a scăpat.
Cine mă-ndrumă pe apă?
Cine mă trece prin foc?
De păsări cine mă apără?

Drumuri m-au alungat.
De nicăieri pământul
nu m-a chemat.
Sunt blestemat!

Cu cânele cu săgețile ce mi-au rămas
mă-ngrop,
la rădăcinile tale mă-ngrop,
Dumnezeule, pom blestemat.

EPILOG

Îngenunchez în vânt. Mâne oasele
au să-mi cadă de pe cruce.
Înapoi nici un drum nu mă duce.
Îngenunchez în vânt:
lângă steaua cea mai tristă.

BIOGRAFIE

Unde și când m-am ivit în lumină, nu știu,
din umbră mă ispitesc singur să cred
că lumea e o cântare.
Străin zâmbind, vrăjit suind
în mijlocul ei mă-mplinesc cu mirare.
Câteodată spun vorbe cari nu mă cuprind,
câteodată iubesc lucruri cari nu-mi răspund.
De vânturi și isprăvi visate îmi sunt ochii plini,
de umblat umblu ca fiecare:
când vinovat pe coperișele iadului,
când fără de păcat pe muntele cu crini.

Închis în cercul aceleiași vetre
fac schimb de taine cu strămoșii,
norodul spălat de ape subt pietre.
Seara se-ntâmplă molcom s-ascult
în mine cum se tot revarsă
poveștile sângelui uitat de mult.
Binecuvânt pâinea și luna.
Ziua trăiesc împrăștiat cu furtuna.

Cu cuvinte stinse în gură
am cântat și mai cânt marea trecere,
somnul lumii, îngerii de ceară.
De pe-un umăr pe altul
tăcând îmi trec steaua ca o povară.

SOMN

Noapte întreagă. Dănțuiesc stele în iarbă.
Se retrag în pădure și-n peșteri potecile,
gornicul nu mai vorbește.
Buhe sure s-așează pe urne de brazi.
În întunericul fără de martori
se liniștesc păsări, sânge, țară
și aventuri în care veșnic recazi.
Dăinuie un suflet în adieri,
fără azi,
fără ieri.
Cu zvonuri surde prin arbori
se ridică veacuri fierbinți.
În somn sângele meu ca un val
se trage din mine
înapoi în părinți.

PASĂREA SFÂNTĂ

Întruchipată în aur de sculptorul C. Brâncuși

În vântul de nimeni stârnit
hieratic Orionul te binecuvântă,
lăcrimându-și deasupra ta
geometria înaltă și sfântă.

Ai trăit cândva în funduri de mare
și focul solar l-ai ocolit pe de-aproape.
În păduri plutitoare-ai strigat
prelung deasupra întâielor ape.

Pasăre ești? Sau un clopot prin lume purtat?
Făptura ți-am zice, potir fără toarte,
cântec de aur rotind
peste spaima noastră de enigme moarte,

dăinuind în tenebre ca în povești
cu fluier părelnic de vânt
cânți celor ce somnul și-l beau
din macii negri de sub pământ.

Fosfor cojit de pe vechi oseminte
ne pare lumina din ochii tăi verzi.
Ascultând revelații fără cuvinte
subt iarba cerului zborul ți-l pierzi.

Din văzduhul boltitelor amiezi
ghicești în adâncuri misterele.
Înalță-te fără sfârșit,
dar să nu ne descoperi niciodată ce vezi.

PERSPECTIVĂ

Noapte. Subt sfere, subt marile,
monadele dorm.
Lumi comprimate,
lacrimi fără de sunet în spațiu,
monadele dorm.

Mișcarea lor - lauda somnului.

TĂGĂDUIRI

Arbori cu crengi tămăduitor aplecate
fac scoarță în jurul unui lăuntric suspin.
Pe toate potecile zilei
cu surâs tomnatic
se răstignesc singuri
Cristoși înalți pe cruci de arin.

Grele din înălțimi cad ciocârlii

ca lacrimi sunătoare ale dumnezeirei peste ogor.
Pe drumuri pornit
iscodesc semnele
întregului rotund depărtat:
pretutindeni e o tristețe. E o negare. E un sfârșit.

Pe urmele mele coapte
moartea își pune sărutul galben
și nici un cântec nu mă îndeamnă
să fiu încă o dată.
Fac un pas și șoptesc spre miazănoapte:
Frate, trăiește tu, dacă vrei.
Mai fac un pas și șoptesc spre miazăzi:
Frate, trăiește tu, dacă vrei.
Din sângele meu nu mai e nimeni chemat
să-și ia începutul trăirilor,
nu, nu mai e nimeni chemat.

Pe căile vremii se duc și vin
cu pas adânc ca de scoarță
albe fecioare și negre fecioare:
îndemnuri cerești
să fim încă o dată,
să fim încă de-o mie de ori,
să fim, să fim!
Dar eu umblu lângă ape cântătoare
și cu fața-ngropată în palme - mă apăr:
eu nu! Amin.

SAT NATAL

lui Ion Pillat

După douăzeci de ani trec iarăși pe-aceleași uliți
unde-am fost prietenul mic al țărâniei din sat.
Port acum în mine febra eternității,
negru prundiș, eres vinovat.

Nimeni nu mă cunoaște. Vântul el singur, sau plopul de aur. Plop înălțat de-un fir nevăzut asemenea fusului. Nedumerit turnul se va uita doua ore în urma mea până m-oi pierde din nou subț dunga apusului.

Totul cât de schimbat! Casele toate sunt mai mici decât le-a crescut amintirea. Lumina bate altfel în zid, apele altfel în țărni. Porți se deschid să-și arate uimirea.

Dar de ce m-am întors? Lamura duhului nu s-a ales, ceasul meu fericit, ceasul cel mai fericit încă nu a bătut. Ceasul așteaptă subț ceruri cari încă nu s-au clădit.

LA CURȚILE DORULUI

Prin vegherile noastre - site de in _ vremea se cerne, și-o pulbere albă pe tâmpile s-așează. Aurorele încă se mai aprind, și-așteptăm o singură oră să ne-mpărtășim din verde imperiu, din raiul sorin.

Cu liturghii de lemn zăbovim lângă blide lungi zile pierduți și străini. Oaspeți suntem în tinda noii lumini la curțile dorului. Cu cerul vecin.

Așteptăm să vedem prin columne de aur evul de foc cu steaguri pășind, și fiicele noastre ieșind să pună pe frunțile porților laur.

Din când în când câte-o lacrim-apare și fără durere se-ngroașă pe geană.

Hrănim cu ea
nu știu ce firavă stea.

1917

Focul tăcu. E zi de odihnă. Privim din tranșee
rețeaua, livada cu flori, și zdrențele-n sârmă.
Simți Paștile-n liniști. Încă o dată cei zece tovarăși
stăm într-o groapă, asemenea bărcii fără de cârmă.

Scumpe făpturi, fluturi mulți, năvălesc din apus
cu-nalte sclipiri jucăușe, curate.
Trec pe deasupra în pălcuri, culori salvate
din alt continent, cufundat și răpus.

Măine bătaia va-ncepe din nou. Fii inimă - lemn,
când fiecare-n tăcere se-ntreabă: care pe munte
cădea-va întâiul? - Când fiecare pe cealaltă frunte
ar vrea să citească un semn.

Eu singur le zic: Fiți liniștiți! Odată cu zorile
cădea-vor întâi nu oameni, ci florile!
Dedițeei aceștia cu bluze albastre,
păpădii cu coifuri de aur ca ale noastre!

ASFINȚIT MARIN

Piere în jocul luminilor
saltul de-amurg al delfinilor.

Valul acoperă numele
scrise-n nisipuri, și urmele.

Soarele, lacrima Domnului,
cade în marile somnului.

Ziua se curmă, și veștile.
Umbra mărește poveștile.

Steaua te-atinge cu genele.
Mut tălmăcești toate semnele.

Ah, pentru cine sunt largile
vremi? Pentru cine catargele?

O, aventură, și apele!
Inimă, strânge pleoapele!

MIRABILA SĂMÂNȚĂ

Mă rogi cu-n surâs și cu dulce cuvânt
rost să fac de semințe, de rarele,
pentru Eutopia, mândra grădină,
în preajma căreia fulgere rodnice joacă
să-nalțe tăcutele seve-n lumină.

Neapărat, mai mult decât prin orașul rumorilor,
c-o stăruință mai mare
decât sub arcade cu flori,
voi umbla primăvara întreagă prin târguri
căutând vânzători de sămânță.
Mi-ai dibuit aplecarea firească și gustul ce-l am
pentru tot ce devine în patrie,
pentru tot ce sporește și crește-n izvornită.
Mi-ai ghicit încântarea ce mă cuprinde în față
puterilor, în ipostaze de boabe,
în fața mărunților zei, cari așteaptă să fie zvârliți
prin brazde tăiate în zile de martie.

Am văzut nu o dată sămânța mirabilă
ce-nchide în sine supreme puteri.
Neînsemnate la chip, deși după spiță alese, îmi par

semințele ce mi le ceri.
Culori luminate, doar ele destăinuie trepte și har.
În rânduri de saci cu gura deschisă -
boabele să ți le-nchipui: gălbii,
sau roșii, verzi, sinilii, aurii,
când pure, când pestrițe.

Asemenea proaspete, vii și păstoase
și lucii culori se mai văd
doar în stemele țărilor,
sau la ouă de păsări. Semințele-n palme
de le ridici, răcoroase,
un sunet auzi precum ni l-ar da
pe-un țarmure-al Marii de Est mătăsoase nisipuri.

Copil, îmi plăcea, despuiat de veșminte,
să intru-n picioare în cada cu grâu,
cufundat pân' la gură în boabe de aur.
Pe umeri simțeam o povară de râu.
Și-acuma, în timpuri târzii, când mai vad
Câteodată grămezi de semințe pe arii,
anevoie pun capăt fierbintei dorinți
de-a le atinge cu fața.

De-alintarea aceasta mă ține departe doar teama
de-a nu trezi zeii, solarii,
visătorii de visuri tenace, cumiști.

Laudă semințelor, celor de față și-n veci tuturor!
Un gând de puternică vară, un cer de înalta lumină,
se-ascunde în fieștecare din ele, când dorm.
Palpită în visul semințelor
un foșnet de câmp și amiezi de grădină,
un veac pădureț
popoare de frunze
și-un murmur de neam cântăreț.

CÂNTECUL VÂRSTELOR

Dragostele mele bune
cum le-a măcinat pământul!
Cum pieriră pe sub iarbă
frumusețea și cuvântul!
Dragostele mele rele,
câte au căzut și ele!
Dragostele bune, rele,
ce-a rămas sub glee din ele?
Țărâna numai și inele.

ÎNCĂ O DATĂ !

Nu mi-e destul. Și după orișice
aș spune: înc-o dată!
Orice se-ntâmplă-i ca și cum
s-ar întâmpla c-o fată.
Ah, nici un rod nu mi-e destul,
îl vreau și-n alte chipuri.
Se poartă râul către mări,
dar pierе în nisipuri.

Nu-i apă să astâmpere de-ajuns,
nu mi-e destul vieța, cartea.
Iubire-aș vrea, pierzare, jar,
cum voi simți odată moartea.

Nici din lumină n-am destul,
căci ea-i doar o legendă, iată.
Nimic sub zare nu-i destul,
vreau totul înc-o dată!

CÂNTECUL SOMNULUI

Plăcut e somnul lângă o apă ce curge,
lângă apa care vede totul, dar amintiri nu are.
Plăcut e somnul în care
uși de tine ca de-un cuvânt.
Somnul e umbra pe care
viitorul nostru mormânt
peste noi o aruncă, în spațiul mut.
Plăcut e somnul, plăcut.

POEZIA

Un fulger nu trăiește
singur, în lumina sa,
decât o clipă, cât îi ține
drumul din nor până-n copacul
dorit, cu care se unește.
Și poezia este - așa.
Singură-n lumina sa
ea ține pe cât ține:
din nour până la copac,
de la mine pân' la tine.

PĂRINȚII

Coboară-n lut părinții, rând pe rând,
în timp ce-n noi mai cresc grădinile.
Ei vor să fie rădăcinile,
prin cari ne prelungim pe sub pământ.

Se-ntind domol părinții pe sub pietre,
în timp ce în lumini mai adăstăm,
în timp ce fericiri ne-mprumutăm
și suferinți și apă vie pe la vetre.

SUFLETE, PRUND DE PĂCATE

Suflete, prund de păcate,
ești nimic și ești de toate.
Roata stelelor e-n tine
și o lume de jivine.
Ești nimic și ești de toate:
aer, pasări călătoare,
fum și vatră, vremi trecute
și pământuri viitoare.
Drumul tău nu e-n afară,
căile-s în tine însuți.
Iară cerul tău se naște
ca o lacrimă din plânsu-ți.

SCOICA

C-un zâmbet îndrăzneț privesc în mine
și inima
mi-o prind în mână. Tremurând
îmi strâng comoara la ureche și ascult.

Îmi pare
că țin în mâni o scoică,
în care
prelung și neînțeleș
răsună zvonul unei mari necunoscute.

O voi ajunge, voi ajunge
vreodat' pe malul
acelei mări, pe care azi
o simt,
dar nu o văd ?

EVA

Când șarpele întinse Evei mărul, îi vorbi
c-un glas ce răsuna
de printre frunze ca un clopoțel de-argint.
Dar s-a-ntâmplat că-i mai șopti apoi
și ceva în ureche
încet, nespus de-ncet,
ceva ce nu se spune în scripturi.

Nici Dumnezeu n-a auzit, ce i-a șoptit anume,
cu toate că a ascultat și el.
Și Eva n-a voit s-o spună nici lui
Adam.

De-atunci femeia-ascunde sub pleoape-o taină
și-și mișcă geana parc-ar zice
că ea știe ceva,
ce noi nu știm,
ce nimenea nu știe,
nici Dumnezeu chiar.

PLUGURI

Prietene crescut la oraș
fără milă, ca florile în fereastră,
prietene care niciodată încă n-ai văzut
câmp și soare jucând supt peri înfloriți,
vreau să te iau de mână,
vino, să-ți arăt brăzdarele veacului.

Pe dealuri, unde te întorci,
cu ciocuri înfipite-n ogor sănătos
sunt pluguri, nenumărate pluguri:
mari păsări negre
ce-au coborât din cer pe pământ.
Ca să nu le sperii -

trebuie să te apropii de ele cântând.

Vino - încet.

NOI CÂNTĂREȚII LEPROȘI

Mistuiți de răni lăuntrice ne trecem prin veac.
Din când în când ne mai ridicăm ochii
spre zăvoaiele raiului,
apoi ne-aplecăm capetele în și mai mare tristețe.
Pentru noi cerul e zăvorât și zăvorâte sunt cetățile.
În zadar căprioarele beau apă din mânilor noastre,
În zadar câinii ni se închină,
suntem fără scăpare singuri în amiaza nopții.
Prietenilor, care stați lângă mine,
încălziți-vă lutul cu vin,
desfaceți-vă privirile peste lucruri.
Noi suntem numai purtători de cântec
pe la porți închise,
dar fiicele noastre vor naște pe Dumnezeu
aici unde astăzi singurătatea ne omoară.

AMINTIRE

Unde ești astăzi, nu știu.
Vulturi treceau prin Dumnezeu deasupra noastră.
Alunec în amintire, e-așa de mult de-atunci.
Pe culmile vechi unde soarele iese din pământ
privirile tale erau albastre și-nalte de tot.
Zvon legendar se ridică din brazi.
Ochiu atât înțelegător era iezerul sfânt.
În mine se mai vorbește și astăzi despre tine.
Din gene, ape moarte mi se preling.
Ar trebui să taiu iarba,
ar trebui să taiu iarba pe unde ai trecut.

Cu coasa tăgăduirii pe umăr
în cea din urmă tristețe mă-ncing.

LUCRĂTORUL

Te irosești în încordări de arc
lângă roțile mari de oțel.
Strivești între degete sâni materiei.
Îți sunt de păcură mânilor și afumate în zorile.

Lucrătorule, cu șorțul de piele albastră,
pentru tine mașinile cântă
mai frumos decât privighetorile.
Lucrătorule, cu șorțul de piele albastră,
tu știi că frumoase sunt
numai lucrurile ieșite din puteri omenești.
Tu știi că nici o stea
n-a fost făcută de mâna ta,
și-ți zici: orce-ar spune prea mulții gureșii poeți,
nici o stea nu-i frumoasă.

Din fântâni sfredelite-n osia planetei
îți scoți gălețile de foc.
Nu te cunosc, nu mă cunoști,
dar o lumină alunecă
de pe fața ta pe fața mea,
și-o strig în sfintele vânturi.

BUNAVESTIRE

În noaptea asta lungă, fără sfârșit,
o femeie umbla supt cerul apropiat.
Ea înțelege mai puțin decât oricine
minunea ce s-a întâmplat.
Aude sori cântăreți, întreabă,

întreabă și nu înțelege.
În trupul ei stă închis ca într-o temniță bună
un prunc.
De nouă ori se-nvârte discul lunei
în jurul pruncului.
El rămâne nemișcat și crește mirându-se.

.....
În noua noapte fără sfârșit
ciobanii păzesc nașterea unor semne cerești.
Mă duc între ei să vestesc:
Tăiați-vă mieii pe cruce
În amintirea jertfei ce se va face.
Ridicați-vă de lângă foc
În cojoace cu flăcări de lână.

Luați făclia ce-am aprins-o
în steaua coborâtă
deasupra ieslelor roase de boi
și dați-o mai departe
din mână în mână.
În curând fiul omului va căuta un loc
unde să-și culce capul,
răzimându-și-l ca și voi
de pietre ori de câni adormiți.
În curând rănile purtate prin văile noastre
s-or vindeca
închizându-se ca florile la întuneric.
În curând picioare albe
vor umbla peste ape.

ECHINOCTIU

Semne verzi subț șovăiri solare
ieși soră să vezi pe ogor.
Popi negri vestind sub pământuri soarele
cu fluiere greerii umblă
până-n pragul sicrielor

și-acolo mor.
Pe-aici, afară din oraș, și ieri am fost
să iscodim învierile în fața porților.
Îndrăznește soră, oh soră să nu suspini.
Într-o singură zi mugurii și iarba au crescut
repede ca unghiile și părul morților.
Făpturi, care-ați fost, unde vă țineți ?
Nu le calcă soră luminile - dediteii vineți.

BIBLICĂ

lui Ion Breazu

Amiaza e dreaptă. Liniștea se rotunjește albastră.
Zboruri spre ceruri cresc.
Glasuri se irosesc. Ființe se opresc.
Vițelul în trupul vacii îngenunchează
ca-ntr-o biserică.

Maică Precistă, tu umbli și astăzi răsând
pe cărări de jocuri de apă pentru broaște țestoase.
Între ierburi înalte și goale
copilul ți-l dezbraci
și-l înveți să stea în picioare
Când e prea rău
îl adormi cu zeamă de melci.

Pentru tine lumea e o pecete
pusă pe-o taină mai mare:
de aceea mintea nu ți-o muncești
cu nimic.

În casă lângă blidarul cu smațuri rare
în fiecare zi păzești cu răbdare
somnul marelui prunc.
A muștrare clipind
te superi doar

când îngerii trântesc prea tare ușile
venind sau ieșind.

ÎNCHEIERE

Frate, o boala învinsă ți se pare orice carte.
Dar cel ce ți-a vorbit e în pământ.
E în apa. E în vânt.
Sau mai departe.

Cu foaia aceasta închid porțile și trag cheile.
Sunt undeva jos sau undeva sus.
Tu stinge-ți lumânarea și-ntreabă-te:
taina trăită unde s-a dus ?

Ți-a mai rămas în urechi vreun cuvânt ?
De la basmul sângelui spus
întoarce-ți sufletul către perete
și lacrima către apus.

ÎN PREAJMA STRĂMOȘILOR

Pe lespezi dacă te apleci
auzi scarabei sărutând părinteștile luturi,
crengile noastre căzute-n adânc, în ținuturi
amare și reci.

Pe lespezi urechea de-o pui, audu-se viermii,
cu freamăt porniți pe căile vremii
cu carnea noastră să se cuminece
pe rând în nouă duminece.

CÂNELE DIN POMPEI

Văzui în Pompei acel câne roman.
Așa ni-l voiră zeițele sorții -
mulaj conservat în materia morții,
să nu-l putrezească nici ploaie, nici an.

Ieșise să scape din norul din ușă,
de noaptea căzută din munte cu foc.
Dar cânele, scurt răsucindu-se-n loc,
se stinse rânjind și mușcând din cenușă.

Te văd Dumnezeule - plumb, scrum și nor -
odată venind peste mine prin ușă,
din muntele cerului, cotropitor.

Scăpa-voi doar până în poartă. Apoi
mușca-voi, în Tine, a lumii cenușă.
Tiparul în TINE păstra-mi-l-voi.

CÂNTECUL SPICELOR

Spicele-n lanuri - de dor se-nfioară, de moarte
când secera lunii pe boltă apare.
Că fetele cată, cu părul de aur,
la zeul din zare.

O vorba-și trec spicele - fețe-n văpaie:
secera lunii e numai lumină -
cum ar putea să ne taie
pe la genunchi, să ne culce pe spate, în arderea vântului ?

Aceasta-i tristețea cea mare - a spicelor
că nu sunt tăiate de lună,
că numai de fierul pământului
li s-a merit să apună.

ÎN LUMEA LUI HERACLIT

Produs al aerului soarele ar fi
al vremuirii, joc al unor pământești stihii,
așa credea-nțeleptul din Efes.
S-ar plămădi solarul trup din nou, în fiecare zi,
din aburii fosforescenți care din mare ies.
Știu că iubita mea-i așa, pe care o slăvesc.
Mereu e alta, alta e, tot alta,
ca soarele antic, un rod al fiecărei dimineți.
S-alcătuieste din lumini pe care nu le-nveți,
se înfiripă din splendori pe care tăcând le preamăresc.

Făptură fără ieri, întruchipată iar și iar,
în ciclurile arzătoarei, reluatei tinereți
îmi este dat, până la capătul acestei vieți,
în fiecare zi din nou s-o cuceresc.

ULISE

De pe liman pe golfuri
privirea ți-o rotește.
E liniște ca-n ziua
când mă-ntorsei hoțește
și ți-am golit de oaspeți
viața, pragul, tinda.
Ia seama Penelope
ce netedă-i oglinda.

Se-ntinde marea clară
pe-un prund de oseminte.
Nu-i nimenea cu proră
s-o șteargă, s-o frământa.
Doar șerpilii taie apa
spre-un țărșm ghicit în zare,
trecând peste adâncuri
ca semne de-ntrebare.

Catargul putrezește
la margine de timp
acolo între Hades
și-acele culmi în nimb.
Nu m-amăgește ceasul
să număr nestemate,
nici nu mă cheamă-n urmă
furtuni și vrăji uitate.

Vezi, orice amintire-i
doar urma unor răni
prin țări, prin ani primite,
pe la răscruci și vămi.
Nu aștepta pățanii
să izvodesc, alese.
Deșartă născocire
e vorba ce se țese.

Dar pe liman ce bine-i
să stăm în necuvânt -
și, fără de-amintire
și ca de subt pământ,
s-auzi, în ce tăcere
cu zumzete de roi,
frumusețea și cu moartea
lucrează peste noi.

BUCUREȘTI 1919

Liliecii țâșneau în slavă,
când ne părăseam lăcașul.
Paltinii, crescuți în noapte
din asfalturi ca din lavă,
își împrăștiau sămânța
zburătoare-n tot orașul.

Nimeni nu dormea în noaptea
cea de veghe. Nici penații
viitoare generații.
Ne plimbam pe bulevarde
prin troiene de semințe -
și simțeam cum talpa arde.

Doar târziu Segetătorul
încearcă-ntr-o doar' s-apună
când scâncea în poartă cheia.
Vântul ne-azvârlea în păr și-n
față pulbere de lună,
caldă încă vremea-aceea.

Ținând soarele în mână,
un oltean - pe jumătate
om aievea, în rest fântână
cu o cumpănă în spate -
dimineața da năvală
cu un chiot în cetate.

ULCIORUL

Pe masa îmi stă, durat din argilă,
ulciorul. În rostul ceramic așez uneori,
cu rouă pe ele, iubitele flori.
Prefer trandafiriul de purpură.
Tainic, urmând un sacru canon,
dimineața, de o rază cerească
atins, trandafiriul își las-o petală pe masă,
dorind în lumină să stea fără mască.

Se face că torn, alte dăți, în ulcior
tomnaticul soare prin teascuri trecut,
curgător aur crud,
vin de piatră, soi cald de Aiud.

Mai apoi câteodată păstrez în ulcior
și-un lucru mai scump și mai rar:
grămada de boabe de chihlimbar,
lacrimi pe care o pădure le-a plâns,
când ultimul alb unicorn s-a stins.

OEDIP ÎN FAȚA SFINXULUI

Ascult. Adâncul tău ce-amar și ce pustiu,
cât de fierbinte, dulce trebuie să fie.
În preajma ta, în larg, se stinge tot ce-i viu,
doar pajiștea cu oseminte învie.

Aștept aici cu-nspăimântată bucurie,
tăcerea lungă să se rupă între noi,
cumplit, amarnic sfâșiată ca o iie
într-un iatac, pe întuneric între doi.
Și văd mirat cum ghiarele din când în când
îți ies și se retrag în pungi de catifea,
ca la pisici, în gând și-n prag la pândă stând.

Vorbești ? - Te doare și pe tine întrebarea ?
C-un freamăt te mai stingherește-o clipă marea,
dar aripa ți-o potrivești spre-a mă curma.

POD PESTE MUREȘ

La vad, un pod de lemn, cu coperișul de șindrilă,
lung cât o uliță de sat,
se-ntinde peste MUREȘ. Mal vrea la mal în veci să lege.
Astfel țara moștenitu-l-a din leat.

Își au mărețele-mppliniri și lucruri cântăreții lor,
dar podului îi cântă numai apa, ce sub el se-ndeașă,
despre toți și toate-i cântă, câte au trecut

pe el ca printr-o casă, lungă dreaptă casă,

ca printr-o casă la al cărei prag
sfârșește drumul, ca să iasă
la celalalt capăt iarăși drum, drum vechi - în lume
precum pravila îl vrea - lăsat în voie să pornească.

Oști trecură-n veac pe-aci, și Radu cel Frumos,
roți ferecate, robi domnești, comori și lacrimi,
moți cu ciubăre, turme, vânturi,
răpuși și-nvingători, stindarde, patimi.

Pe toți și toate-n nopti, când vâlvele se bat,
îi poți vedea-n lumini de-o clipă încă,
așa cum ceasul, de pe un țarm mutându-i,
i-a mântuit spre celălalt peste vâltoarea-adâncă.

Dar ce liniște-i acum la vad ! Ce trează-amiaza !
Prin istorie adie doar miros de otavă.
Subt pod un șarpe se sorește, lung și nemișcat,
ca-ntr-o emblemă rară, de străveche slavă.

GIORDANO BRUNO CÂNTĂ BALADA PERMANENȚEI

E același, nu-s aceleași.
E același unic soare
răsărit din munte, gând.
Să se întrupeze-n vale
alte umbre sunt la rând.

E același, nu-s aceleași.
E același unic soare
albul inului sorbind.
Să întindă pânza-n iarbă
fete, alte sunt la rând.

E același, nu-s aceiași.

E același unic soare
tâlc suav învederând.
Ca să coloreze ceasul
fluturi - alții sunt la rând.

E același, nu-s aceleași.
E același unic soare
ce-nfierbântă roua, vânt.
Sa îndure moartea-n vară
alte spice sunt la rând.

E același, nu-s aceleași.
E același unic soare
inima prin lumi bătând.
Să îngâne-n vreme rugul
alte-amurguri sunt la rând.

CIMITIRUL ROMAN

Huliți au fost romanii
de unii învățați din vremi mai nouă
că metafizica n-ar fi creat
ca alte glorioase seminții,
doar apeducte, colisee, foruri, drumuri,
eterna urbe, castre și troiane de hotar.
Huliți au fost romanii
că numai case-ar fi clădit cu atrii
primind de sus lumina
ș-avertisement ținând pe praguri : cave canem.

De ți-ar fi dat s-ajungi odat'la Roma
și-adânc în țară, prietene, pe Via Appia te-ai pierde,
ai înțelege-atuncia, ce nedreaptă-i cumpăna
cu care oamenii, popoarele, virtutea unul altuia
și inima și-o cântăresc. Căci ai vedea un Drum,
care se duce, se tot duce în peisaj,
piatră cu piatră, potrivit,

un drum flancat, de-a stânga și de-a dreapta,
cu sarcofage, urne, mauzolee,
păstrând cenușa, oseminte-adăpostind.

Așa vedeau romanii Drumul, orice limite-nfruntând
în mare-mpărăție a vieții-naintând prin moarte
sădită-n șiruri
de două părți. Cei de la umbra chiparoșilor
în sarcofage dorm, ascultă sunetul
de securi și de lănci, marșul cohortelor,
roțile de care, nechezul cailor. Acestea toate,
la rândul lor, acum nu mai sunt,
dar morții cei mai vechi, aceia mai ascultă
la drumul care suna pe pământ.

Așa închipuiau romanii cimitirul:
un drum flancat de două rânduri de tăceri.
Aceasta-i metafizica romană: un Drum.
Un drum ce-naintează printre morți, nu printre vii.

Cuprins

AUTOPORTRET	2	SCRISOARE	31
POETUL	2	CUVÂNTUL DIN URMĂ	32
CÂNTECUL OBÂRŞIEI	4	EPILOG	33
PĂMÂNTUL	4	BIOGRAFIE	33
GORUNUL	5	SOMN	34
MUGURII	6	PASĂREA SFÂNTĂ	34
NOI ŞI PĂMÂNTUL	6	PERSPECTIVĂ	35
LINIŞTE	7	TĂGĂ DURI	35
FRUMOASE MÂNI	7	SAT NATAL	36
LA CRIMILE	8	LA CURŢILE DORULUI	37
MI-AŞTEPT AMURGUL	8	1917	38
FIORUL	9	ASFINŢIT MARIN	38
LUMINA RAIULUI	9	MIRABILA SĂMÂNŢĂ	39
TREI FETE	10	CÂNTECUL VÂRSTELOR	41
CRESC AMINTIRILE	10	ÎNCĂ O DATĂ !	41
VISĂTORUL	11	CÂNTECUL SOMNULUI	42
IZVORUL NOPTII	11	POEZIA	42
GHIMPII	12	PĂRINŢII	42
STALACTITA	12	SUFLETE, PRUND DE PĂCATE	43
NOAPTE	13	SCOICA	43
DORUL	13	EVA	44
VEI PLÂNGE MULT ORI VEI ZĂMBI ?	14	PLUGURI	44
STELELOR	14	NOI CÂNTĂREŢII LEPROŞI	45
PAN	15	AMINTIRE	45
INFRIGURARE	16	LUCRĂTORUL	46
AMURG DE TOAMNĂ	17	BUNA VESTIRE	46
VENIŢI DUPĂ MINE TOVARĂŞI !	17	ECHINOCTIU	47
VARA	18	BIBLICĂ	48
GÂNDURILE UNUI MORT	19	ÎNCHEIERE	49
ÎN LAN	20	ÎN PREAJMA STRĂMOŞILOR	49
LA MÂNĂSTIRE	20	CÂNELE DIN POMPEI	50
DAŢI-MI UN TRUP VOI MUNŢILOR	21	CÂNTECUL SPICELOR	50
STRIGĂT ÎN PUSTIE	23	ÎN LUMEA LUI HERACLIT	51
VERSURI SCRISE PE FRUNZE USCATE DE		ULISE	51
VIE	23	BUCURESTI 1919	52
MOARTEA LUI PAN	24	ULCIORUL	53
CĂTRE CITITORI	26	OEDIP ÎN FAŢA SFINXULUI	54
PSALM	27	POD PESTE MUREŞ	54
ÎN MAREA TRECERE	28	GIORDANO BRUNO CÂNTĂ BALADA	
CĂLUGĂRUL BĂTRÂN ÎMI ŞOPEŞTE DIN		PERMANENŢEI	55
PRAG	29	CIMITIRUL ROMAN	56
HERACLIT LÂNGĂ LAC	30	Cuprins	58
BUNĂTATE TOAMNA	30		
SUFLETUL SATULUI	31		